

DUURZAAM ERFGOED
IN SITTARD-GELEEN

10 & 11 SEPTEMBER
OPEN MONUMENTENDAG 2022

DUURZAAM ERFGOED IN SITTARD-GELEEN

Werkgroep Open Monumentendag Sittard-Geleen
Stichting Monografieën uit het Land van Sittard

Sittard-Geleen
2022

RONDLEIDINGEN EN OPENSTELLINGEN

RONDLEIDINGEN

(aanmelden via <https://www.vvvsittard-geleen.nl/omd/>)

- Voormalige raadhuis Geleen:
zaterdag en zondag 11 en 13 uur
(max. 15 personen per groep en twee groepen per uur)
- Salviuskerkje Limbricht:
zaterdag 14-14.30; 15-15.30; 16-16.30 uur
- Obbicht, Oude kerktoren (thema: oude kerken van Obbicht):
zondag 11 en 13 uur
- Munstergeleen en Abshoven (vanaf voormalig gemeentehuis):
zondag 11-12 uur
- Centrum Sittard (vanaf voormalige V&D-complex aan de Markt):
zaterdag 11-12.30 uur en 14-15.30 uur
- Sint-Janskluis Geleen:
zaterdag en zondag 11 en 12 uur (max. 10 personen per groep)
- Watermolen Grevenbicht en Oorlogsmuseum:
zaterdag en zondag (max. 8 personen per rondleiding),
te reserveren via een e-mail aan: rmmjacobs1971@hotmail.com.

OPENSTELLINGEN

- Salviuskerkje Limbricht:
zaterdag 12-17 uur
- Kirkske, Heidestraat 5 Lindenheuvel-Geleen:
zondag 10-15 uur
Koffie etc. korting op vertoon van boekje
- Barbara Zaelke, Javastraat 1 Lindenheuvel-Geleen:
zaterdag 10-12 uur
Koffie etc. korting op vertoon van boekje
- De Boerderie, Hofstraat 30, Geleen:
zaterdag 11-13 uur
Koffie etc. korting op vertoon van boekje
- Vrijstaande klokkentoren van de H. Engelbewaarderskerk Valderenstraat 1 Geleen:
de deur staat open en het altaar is te bezichtigen.
De Zilverlinde is een besloten afdeling.
- Watermolen Grevenbicht en Oorlogsmuseum:
zaterdag en zondag 10-17 uur
- Schipperskerk, Sterre der Zeeplein 12 Schipperskerk:
zaterdag en zondag 14-17 uur
- Urnenhof (voormalige Bernadettekerk), Baandert Sittard:
zaterdag en zondag 14-16 uur
- Pater Karelkapel Munstergeleen:
zaterdag en zondag 14-17 uur
- Basiliek, Michielskerk en Petruskerk Sittard:
zaterdag en zondag 14-16 uur

Het OMD-boekje 2022 is tijdens de openstellingen gratis verkrijgbaar bij
Born: Kasteelpark 38

Grevenbicht: watermolen; Watermolenstraat 12

Schipperskerk: Sterre der Zeeplein 12

Leeswinkel / bibliotheek De Domijnen, Salmstraat 31 Geleen (zaterdag)

Boekhandel Bruna Markt 108 Geleen (zaterdag)

Barbara zaelke, Javastraat 1 Lindenheuvel-Geleen

Salviuskerkje Platz 2 Limbricht

Pater Karelmuseum, Pater Karelweg 1 Munstergeleen

Binnenstadskerken Sittard

Visit Zuid-Limburg Experience Sittard-Geleen, Rosmolenstraat 2 Sittard (zaterdag)

Doubletree by Hilton (voormalige Bisschoppelijk College), Parklaan 4 Sittard

Boekhandel Krings, Brandstraat 23 Sittard (zaterdag)

INHOUD

Rondleidingen en openstellingen.....	2
Inhoud	4
Voorwoord	5
Stadsdeel Born	7
Schipperkerk.....	7
Oude Gemeentehuis	9
Watermolen.....	10
Toren van de oude Willibrorduskerk.....	11
Voorburcht Kasteel.....	12
Huis Holtum	14
Oude Pastorie.....	16
Stadsdeel Geleen.....	18
Kirkske	18
Barbara Zaelke.....	19
Vrijstaande Klokkentoren v.d. H. Engelbewaarderskerk	20
De H.H. Hart van Jezuskerk (Paterskerk).....	22
Gemeentehuis	23
Kapel ingang “Begraafplaats Vouerveld”.....	24
“De Boerderie”	25
‘Voetbalmonument SV Maurits & Fortuna ‘54’	26
Atelier J.W. Ramakers & Zonen Beeldhouwers.....	27
Voormalige Kassahuisje Burgemeester Damenpark.....	28
Sint-Janskluis	29
Stadsdeel Sittard	30
Kasteel Limbricht en Salviuskerkje	30
De Molenbron.....	32
Oude/Nieuwe Kerk	33
Vakwerkwoningen.....	34
Urnenhof voorheen Parochiekerk H. Bernadette	35
Schwienswei	36
Abshoven	37
Pater Karel.....	38
Corio Glana.....	40
Ophovenermolen	41
Pompstation	42
Bisschoppelijk College	43
Casa Mia	44
Pand Rutten / Kleikamp	46
Frans Klooster / Ziekenhuislocatie	47
Hotel Merici	48
V&D	49
Den Tempel.....	50
Colofon	52
Eerdere uitgaven Comite Open Monumentendag Sittard-Geleen	53

VOORWOORD

Het landelijke thema voor de Open Monumentendagen 2022 is **Duurzaamheid**. De werkgroep Open Monumentendag van de gemeente Sittard-Geleen, die opereert onder de vleugels van de Federatie Historie Sittard-Geleen-Born, heeft ervoor gekozen dit rekbare begrip op een bijzondere wijze te interpreteren. De focus ligt niet zozeer op het verantwoorde energiegebruik of de recyclebaarheid van gebruikte materialen, maar op de vraag hoe monumenten de tand des tijds hebben weten te weerstaan en op die manier van een grote duurzaamheid zijn gebleken. Blijkbaar hebben ze als gebouw of vanwege de ermee verbonden geschiedenis een dergelijke kwaliteit, dat we ze duurzaam voor het nageslacht willen behouden. Ze zijn geen producten van de waan van de dag of wegwerpartikelen, maar dragen eerder het kenmerk van een evergreen. In deze uitgave is vooral aandacht besteed aan de kritieke momenten in het verleden van de monumenten en de wijze waarop ze aan de ondergang zijn ontkomen.

Deze brochure bevat een overzicht van de openstellingen en rondleidingen op de beide Monumentendagen 10 en 11 september 2022. Daarop volgen voorbeelden van monumenten die bedreigingen getrotseerd hebben in de stadsdelen Born, Geleen en Sittard.

We danken de vele vrijwilligers van heemkundige en historische organisaties die deze brochure en de activiteiten op de Monumentendagen mogelijk hebben gemaakt. We waarderen het zeer dat deze brochure door een financiële ondersteuning van de gemeente Sittard-Geleen gratis aan belangstellenden ter beschikking kan worden gesteld. Een digitale versie van dit boekje en de publicaties van voorgaande jaren zijn te vinden op:

<https://www.vvvsittard-geleen.nl/omd/>

Werkgroep Open Monumentendag Sittard-Geleen
September 2022

STADSDEEL BORN

SCHIPPERSKERK

(STERRE DER ZEEPLEIN 12 SCHIPPERSKERK)

Bij de berghaven aan het Julianakanaal werd in 1936 een school voor schipperskinderen gebouwd. In 1944 werd in het schip Medea in de haven een noodkerk ingericht en hieruit ontstond het idee voor de door architect Th. L. Oberndorff gebouwde Schipperskerk. Ze werd in december 1949 ingewijd door bisschop Lemmens, *ad salutem navigantium*: tot heil van de varenden, zoals de eerste steen bij de ingang vermeldt. Het was een multifunctionele ruimte, waarin van 1956 tot 1969 tijdelijk een internaat voor schipperskinderen was ondergebracht. In 1969 kwam er een apart internaatgebouw, de huidige Havenstube. De kerk werd in 1999 aan de eredienst onttrokken. Aan de religieuze functie herinnert echter - afgezien van de architectuur - nog een glas-in-loodraam van Varpu Spronken-Tikanoja met een afbeelding van de waterprocessie, zoals die in de jaren vijftig in de haven gehouden werd. De familie Knops-Heffels verwierf de kerk en vestigde er een bloemschikatelier. In 2012 kochten kunstenaars Marieke Russel en haar man Pierre Coumans de kerk, gingen wonen in de pastorie en maakten van de Schipperskerk een galerie en een podium voor creatieve activiteiten.

Zie ook foto omslag.

OUDE GEMEENTEHUIS

(BOULEVARD 1 GREVENBICHT)

Het gemeentehuis van Grevenbicht werd in 1916 in eclectische stijl ontworpen door J. Bertrams; in 1946 werd de bovenverdieping verhoogd door Jac. Spee uit Born om er een douanekantoor onder te brengen. Vanwege de veerpont over de Maas was Grevenbicht een officiële grensovergang. Tot 1968 fungeerde het pand als gemeentehuis. Daarna was het een verenigingsgebouw voor de Stichting Handenarbeid en vervolgens werd het een particuliere woning.

WATERMOLEN*(WATERMOLENSTRAAT 12 GREVENBICHT)*

De reeds in 1548 genoemde molen op de Kingbeek in Grevenbicht werd in de tweede helft van de negentiende eeuw grotendeels verbouwd en kreeg in 1887 in plaats van een waterrad een turbine. Nadat de oorspronkelijke molenfunctie in 1977 was komen te vervallen, hebben Ger en Truus Hoofwijk het pand verworven, voor restauratie gezorgd en bij de maalinrichting een horecavoorziening en brocantewinkel tje gerealiseerd. In 2009 kocht het echtpaar Jacobs-Joosten de molen om er een unieke collectie over de Tweede Wereldoorlog onder te brengen, die ze gedurende veertig jaar hadden opgebouwd. Vooral de vele kledingstukken vergen in de monumentale omgeving een zorgvuldig beheer. Het molencafé wordt onder meer gebruikt voor activiteiten van de Heemkundevereniging Bicht, die een bloeiende jeugdafdeling heeft.

TOREN VAN DE OUDE WILLIBRORDUSKERK*(ECREVISSESTRAAT 14 OBBICHT)*

Nadat in 1643 door het hoge Maaswater het dorp Obbicht inclusief de kerk waren weggespoeld, kon in 1688 op een andere locatie een nieuwe kerk worden ingewijd. Deze kerk viel met de pastorie en 34 huizen in 1825 ten prooi aan vlammen, waarna nieuwbouw door architect Nicolaas Dukers noodzakelijk was (zie de gedenksteen in de wand van de toren). De toren van dit nieuwe godshuis werd in 1904 voorzien van een nieuw schip. In 1968 besloot men elders in het dorp een nieuwe kerk te bouwen. Het oude gebouw werd als gemeenteloods gebruikt en stond in 1984 op de nominatie om gesloopt te worden. Door de inzet van het Ecrevissecomité kon de toren voor afbraak worden behoed en worden ingericht als Willibrorduskapel (inwijding 8 juni 1985). Hierdoor bleef het gebouw bewaard als markant element in het dorpsilhouet.

VOORBURCHT KASTEEL*(KASTEELPARK 38 BORN)*

Niet ver van de middeleeuwse burcht Born werd in 1662-1666 een nieuw kasteel gebouwd, dat door tijdgenoten als 'vorstelijk' werd bestempeld. Bouwheer was Jan Arnold de Leerodt, kanunnik aan de Luikse kathedraal, diplomaat van de hertog van Gulik en aartsdiaken van Kempenland. Onder de familie Barbou viel het kasteel in 1930 ten prooi aan vlammen. De ruïne wacht nog steeds op volledige consolidatie en een passende herbestemming. In de voorburcht werd het gemeentehuis van de in 1982 ontstane fusiegemeente Born ondergebracht. Na de fusie van Sittard, Geleen en Born in 2001 werd het de plek voor het stadsarchief en het architectenbureau SA-TIJNplus Architecten. Op deze wijze werd door een nieuwe invulling de voorburcht van verval gered.

HUIS HOLTUM

(GROTE DRIES 1 HOLTUM)

De vroegste vermelding van adellijke bewoners van huis Holtum stamt al uit de veertiende eeuw. Zij speelden een belangrijke rol in de gelijknamige dorpsgemeenschap. Voor de Franse Tijd werd dit adellijk huis onder meer bewoond door de geslachten Vos, Van Westrum en Van Brempt; na de Franse Tijd woonden er de families Quix en Janssen, waaraan nog een imposante grafkapel nabij de parochiekerk herinnert. Op het omgrachte buitengoed staat een herenhuis, waarvan de gewelfde kelders dateren uit de zestiende eeuw. Het gebouw zelf gaat gezien het muurankerjaartal terug tot het jaar 1633, maar is rond 1800 aangepast. Het pand kreeg een herbesteding toen de familie Keulen-Gerads er in 1986 ging wonen. Marie-José Gerads was beeldend kunstenaar en zorgde voor culturele activiteiten op locatie. In 2019 kocht het echtpaar Franssen het complex en vestigde er het zorginstituut voor dagbesteding Porta da Vida en een Bed & Breakfast.

OUDE PASTORIE

(KERKSTRAAT 3 BORN)

Tot 1804 vielen de kerken van Born en van Buchten samen onder één parochie met één gezamenlijke pastoor. De pastoor mocht zelf bepalen in welk dorp hij wilde wonen. Dit leidde door de eeuwen heen regelmatig tot rivaliteit tussen de twee plaatsen. Uiteindelijk regelde pastoor Loosen, die in Buchten een royale pastorie bewoonde, dat in Born een kapelaan zou komen te wonen. De inwoners van Born zouden dan wel voor hem een huis moeten bouwen. Daarop bouwden de mensen van Born een woning die in hun ogen een toekomstige pastoor zou kunnen verleiden om daar zijn intrek te nemen en niet meer in Buchten. Ze maakten voor deze pastorie een jaarvers: VI DereLICta VIDEbar, ast Deo faVente ConstrUebar: met geweld leek ik verlaten, maar door Gods gunst werd ik opgebouwd. De spreuk levert het jaartal 1773 op, het bouwjaar. Rond 1895 werd in Born een nieuwe pastorie gebouwd en kreeg de oude pastorie een woonfunctie. Een nieuwe toekomst heeft het gebouw echter gekregen toen het onderdak ging verschaffen aan een exclusief tapasrestaurant.

STADSDEEL GELEEN

KIRKSKE

(HEIDESTRAAT 5 LINDENHEUVEL-GELEEN)

In augustus 1953 werd kapelaan Meens door bisschop Lemmens benoemd om te Lindenheuvel een rectoraat, HH. Engelbewaarder, op te richten. Uiteraard werd er uitgekeken naar een tijdelijke noodkerk. Ir. Brand, Chef Woningbeheer Staatsmijnen, vestigde de aandacht op een houten noodkerk in Treebeek uit 1919, die in gebruik was bij de Gereformeerde Gemeente aldaar. Deze noodkerk zou begin december 1953 vrijkomen. De eigenaar, de Staatsmijnen, wilde dit gebouw graag afstaan. De noodkerk werd gebouwd aan de Heidestraat 5 Lindenheuvel. Op Palmzondag 11 april 1954 werd de noodkerk ingezegend.

Op 14 december 1963 werd de nieuwe kerk aan de Valderenstraat 1 ingezegend en op 10 april 1964 werd een parochiehuis, 't Kirkske, geopend in de voormalige noodkerk. Een reliëf uit de voormalige kerk in de Valderenstraat, ontworpen door Eugène Quanjel, werd in 2011 geplaatst in 't Kirkske.

BARBARA ZAEKE

(JAVASTRAAT 1 LINDENHEUVEL-GELEEN)

Met de komst van de Staatsmijn Maurits in 1915 moest er voor huisvesting voor het mijnpersoneel worden gezorgd. Op een deel van de grensoverschrijdende Graetheide, het latere Lindenheuvel, kwam een mijnwerkerswijk met woningen. In 1926 werd een Gezellenhuis op de Burg. Lemmensstraat gevestigd. Het Gezellenhuis was al snel te klein en werd daarom diverse keren uitgebreid. Een van de uitbreidingen in 1947 waren negen barakken, waarvan zes in de Javastraat. Drie slaapbarakken kwamen aan de Javastraat en één slaapbarak in de Kampstraat. De eerste barak in de Javastraat werd de eetzaal en aan de Javastraat 1 (hoek Burg. Lemmensstraat) kwam een barak als kantine. Zowel het gezellenhuis als acht barakken zijn in de loop van de jaren afgebroken. Alleen de kantinebarak bleef staan. Dit is nu het Barbara Zaelke en tevens het laatste gebouwtje van een gezellenhuis in Geleen.

VRIJSTAANDE KLOKKENTOREN VAN DE H.H. ENGELBEWAARDERSKERK

(VALDERENSTRAAT 1 GELEEN)

In 1960 werden de eerste ontwerpen voor een nieuwe, grotere kerk voor de parochie H.H. Engelbewaarder gemaakt. De bouw van de kerk startte in 1962 en werd in december 1963 voltooid. In de jaren negentig van de vorige eeuw liep het kerkbezoek terug en in 1999 werden er geen missen meer gelezen. Officieel werd de kerk op 15 maart 2002 aan de eredienst onttrokken en vervolgens afgebroken. De vrijstaande klokkentoren, in Italië een campanile genoemd, is als herkenningspunt in de wijk blijven staan. In de mijnstreek kwam, ten gevolge van mijnverzakkingen, veel schade voor aan gebouwen. Daarom werden er in de mijnstreken na de Tweede Wereldoorlog vaak vrijstaande klokkentorens bij de kerk gebouwd. Nu maakt de klokkentoren deel uit van het woon- en zorgcomplex De Zilverlinde. In de klokkentoren is een kapelletje geplaatst en de klokken zijn verwijderd.

DE H. HART VAN JEZUSKERK (PATERSKERK)

(RIJKSWEG NOORD 33 GELEEN)

De Paters Ongeschoeide Karmelieten aan de Rijksweg kochten in 1875 een kluis met kapel (naar voorbeeld van het huisje van Loreto), die slechts enkele jaren daarvoor gebouwd was door kluizenaar A. Kaiser uit Aken. De kloosterkapel werd in 1879 vervangen door een kerkgebouw, dat ook door buurtbewoners werd bezocht. De huidige kerk in traditionele vormen kwam in 1935 tot stand onder leiding van architect P.A. Schols uit Geleen. Deze deed eerst dienst als kloosterkerk en vanaf 1954 als rectoraatskerk. In 1982 werd het rectoraat verheven tot parochie. De laatste paters vertrokken rond 1990 uit Geleen. De laatste kerkdienst was op Tweede Kerstdag 1999. Het kloostercomplex werd verkocht aan woningvereniging Woonpunt die de Paterskerk wilde inrichten als appartementen, maar dat is er niet van gekomen. Momenteel wordt de Paterskerk verbouwd tot Medisch Centrum Oud-Geleen.

GEMEENTEHUIS

(MARKT 1 GELEEN)

Geleen was vóór de komst van de Staatsmijn Maurits in 1915 een agrarisch dorp zonder gemeentehuis. De ambtswoning van een burgemeester, of anders een school, deed vaker dienst als vergaderruimte. Omdat Geleen na de komst van de Staatsmijn Maurits groeide, is onder burgemeester Damen op 16 februari 1920 begonnen met de bouw van een nieuw gemeentehuis. Het gemeentehuis werd gebouwd in de onbebouwde ruimte (het huidige centrum) tussen de drie bestaande kernen Lutterade, Krawinkel en Oud-Geleen. De architecten van het gemeentehuis waren Jos Cuypers en zijn zoon Pierre Cuypers jr. Op 11 november 1922 werd het nieuwe gemeentehuis officieel geopend. Het lag toen tussen de akkers en was slechts via één weg bereikbaar. Op donderdag 19 december 1929 werd op het gemeentehuis een tweetal klokkenhuizen aangebracht, een aan de oostelijke en een aan de westelijke zijde van het torentje. Het carillon speelt nog elk kwartier.

KAPEL INGANG “BEGRAAFPLAATS VOUEHSVELD”

(VOUESHOF 3 GELEEN)

De kapel is tussen 1880 en 1890 door buurtbewoners gebouwd aan de Kloosterstraat in Krawinkel-Geleen. In 1902 werd de kapel wit bepleisterd. De huizen aan de noordzijde van de Kloosterstraat werden in 1929/1930 afgebroken en de “Chinese muur”, de afscheiding van de Cokesfabriek Maurits en de Kloosterstraat, kwam ervoor in de plaats.

In 1972/1973 werd de hele buurtschap de Heide Krawinkel afgebroken om opgenomen te worden in het DSM-terrein. Begin 1978 verdween ook de oude verbindingsweg naar Stein.

Het comité ‘Kapel 1902 Awt Kraonkel’ zorgde ervoor dat de kapel op 5 december 1978 een nieuwe plek kreeg aan de ingang van de Begraafplaats Vouersveld. De kosten werden geheel door de gemeente Geleen gedragen. Op kermiszonntag 10 juni 1979 werd ze door deken Frissen ingezegend.

In 1983 kreeg de kapel nog een opknapbeurt.

“DE BOERDERIE”

(HOFSTRAAT 30 GELEEN)

Deze voormalige boerderij werd reeds in de achttiende eeuw bewoond door de familie Keulen. De oudere bewoners noemden deze plaats “Op de Keer”. Van hieruit werden de akkerlanden bewerkt die de familie met name in het Vouersveld in haar bezit had. De vroegste gevonden eigenaar van de boerderij was Michiel Keulen in 1842.

Op 5 oktober 1942 werd het gebouw flink beschadigd bij het bombardement van Geleen. Daarna werd het weer in ongeveer dezelfde stijl opgebouwd. De laatste telg van deze familie die dit pand in bezit had was Guus Keulen, die leefde van 1900 tot 1988.

Tot 1965 bleef de boerderij in bedrijf, waarna het door de gemeente Geleen werd opgekocht. Er werd in 1969 Jongeren centrum “De Boerderij” in geopend.

Sinds enkele jaren is hierin zowel een horecagelegenheid als zorginstelling ‘Zorgen en Zo’ te vinden.

Momenteel is men bezig een ‘Zorg- en proeftuin’ te realiseren.

'VOETBALMONUMENT SV MAURITS & FORTUNA '54'*(HOEK HENRI HERMANSLAAN EN GEENSTRAAT GELEEN)*

In 1948 ontwierp Eugène Quanjel het inmiddels afgebroken Maurits-/Fortuna-stadion in Geleen. Bij de sloop in 1989 werden twee sculpturen van de door Quanjel ontworpen entree gered.

Op 30 mei 1999 werd op de hoek van de Henri Hermanslaan en Geenstraat in Geleen het driedelig monument met aan weerszijden de twee sculpturen geplaatst. In het midden van het drieluik is de historie van de verdwenen voetbalclubs Fortuna '54 en SV Maurits te zien. Het monument werd onthuld door oud-keeper Frans de Munck en toenmalig burgemeester van Geleen Hans Lurvink. De onthulling gebeurde in het bijzijn van oud-spelers van de clubs, "supporters van toen", liefhebbers van de Geleense (voetbal)historie en journalist Koos Sniijders, die samen met cultuurbtenaar Jan van de Berg het plan voor het monument had ingediend.

ATELIER J.W. RAMAKERS & ZONEN BEELDHOEWERS*(LEURSSTRAAT 6 GELEEN)*

Jan Willem Ramakers werd op 18 juli 1820 geboren als zoon van beeldhouwer Jan Hendrik Ramakers te Schinnen. Op 1 september 1851 kwam Jan Willem naar Geleen en kocht de noordelijke helft van een gebouw aan de Kerkstraat 5, de huidige Leursstraat 6.

Met het vertrek van de Fransen in 1814 werden er nieuwe kerken gebouwd en bestaande kerken opnieuw ingericht. Op diverse plaatsen in het land ontstonden ateliers voor het fabriceren van kerkelijke kunst. Ondanks deze concurrentie wist Jan Willem Ramakers een goede afzetmarkt te verkrijgen in zijn atelier voor kerkelijke kunst: het werd beroemd. In 1892 werd het atelier uitgebreid aan de Kerkstraat 8. Vanaf 1851 tot het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog werd in het atelier gefabriceerd. Nu is het voormalig atelier een appartementencomplex.

VOORMALIGE KASSAHUISJE BURGEMEESTER DAMENPARK

(TEGENOVER IRENELAAN 16 GELEEN)

In 1930 kreeg tuinarchitect D.F. Tersteeg de opdracht een plan te maken voor twee Gemeentelijke Sportterreinen: een sportterrein met “beplanting” nabij de Kummenaedestraat en een sportterrein in Lindenheuvel.

Op 5 mei 1932 werd het Gemeentelijke Sportpark aan de Kummenaedestraat officieel geopend. In de loop van de tijd is er veel veranderd in het sportpark. Zo werd in 1946 een Kassahuisje in het sportpark geplaatst tegenover Irenelaan 16. Nadat Burgemeester Damen op 24 juli 1951 overleed, kreeg het Gemeentelijk Sportpark op 18 augustus 1952 de naam Burgemeester Damenpark. In 1996 zijn veel van de oorspronkelijke bouwkundige elementen in het Burgemeester Damenpark verdwenen, ook de omheining is verwijderd. Het kassahuisje is echter behouden en is nu een gemeentelijk monument. Deze veranderingen maakten het park ruimer.

SINT-JANSKLUIS

(KLUIS 1 GELEEN)

Van 1665 tot 1669 heerste de pest in de omgeving Geleen. In die tijd richtten de mensen kapellen op ter ere van Sint Rochus om zich te beschermen tegen deze geveerde ziekte. Maria-Dorothea von Dietrichstein – von Salm (1667 – 1732), gravin van Geleen, besloot een Lazaret te bouwen om zieken te kunnen verplegen. In 1699 werd de Sint-Janskluis gebouwd.

Op 2 juni 1722 werd door de bisschop van Roermond de Sint-Janskluis tot een vestiging voor kluizenaars benoemd. In 1912 stierf de laatste kluizenaar.

In 1948 was de nieuwe wijk De Kluis toe aan een parochie. Dit werd de Christus Koning-Parochie. De Kluis werd de eerste noodkerk van deze parochie. Hierna werd de Kluis o.a. door de verkenners gebuikt. In 1984 werd de Stichting Sint-Janskluis opgericht. De kluis is nu beschikbaar voor een doopsel, herdenkingsdienst, burgerlijk huwelijk, expositie, concert, presentatie of lezing.

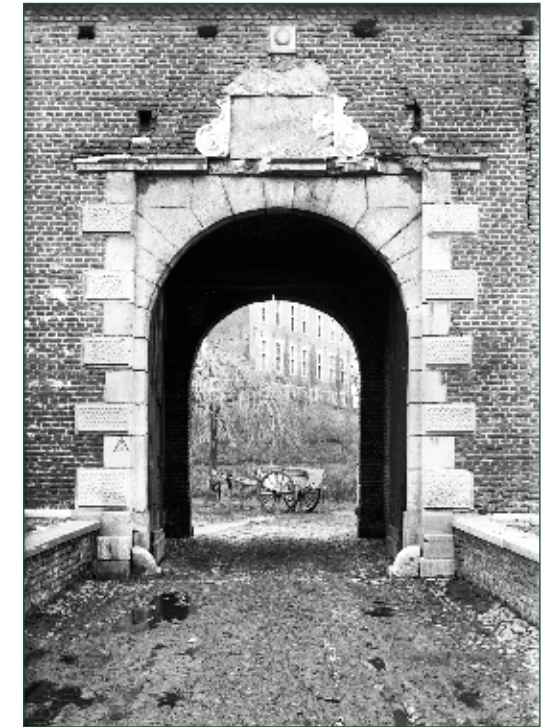
STADSDEEL SITTARD

KASTEEL LIMBRICHT EN SALVIUSKERKJE

(ALLEE 1 EN PLATZ 2 LIMBRICHT)

Het kasteel en het oude Salviuskerkje van Limbricht – allebei in origine wel duizend jaar oud – hebben eeuwenlang in hun oorspronkelijke functie de tijd getrotseerd. De oorspronkelijke woontoren (met voorburch) werd rond 1622-1630 weliswaar vervangen door het huidige kasteelcomplex, maar het bleef een adellijk bezit tot het in 1955 aangekocht werd door de Vereniging College St.-Jozef (nadien Stichting Kasteel Limbricht) met een ambitieus onderwijsperspectief. Afgezien van een sportaccommodatie werd het ideaal echter niet gerealiseerd, totdat er in 1968 een nieuw bestuur aantrad en na afstoting van de sportterreinen de restauratie van het kasteel voortvarend werd aangepakt. Voor de voorburch kwam er een horeca-bestemming; het kasteel zelf kreeg onder meer bewoning, een vestiging van de kabeltelevisie, de zetel van een ICT-uitgeverij en de huidige gevarieerde publieksfunctie.

Het kerkje werd in 1922 aan de eredienst onttrokken, maar werd in 1961 door de Kasteelstichting verworven en met succes gerestaureerd. Een grote verrassing hierbij was de ontdekking in 1977 van de oudste gewelfschilderingencyclus van Nederland (circa 1295). Momenteel wordt het gebruikt voor diverse culturele activiteiten zoals rondleidingen, concerten en exposities, maar ook het sluiten van een kerkelijk huwelijk is mogelijk.

DE MOLENBRON*(BEEKSTRAAT 13 LIMBRICHT)*

Dit fraaie grote huis was de woning van de burgemeesters Jan Willem Nelissen (1816-1899) en Jacques Conrad Nelissen (1858-1933). De dochter van laatstgenoemde trouwde in 1922 met Pierre van Rooy, die een limonadefabriekje had. Bij zijn huwelijk verhuisde zijn fabriekje mee naar dit pand. Voor het produceren van de limonade werd het water gebruikt van het bronnetje (het zogenaamde "Juddepötje") dicht bij de watermolen gelegen. Zo ontstond de in onze regio wijd en zijd bekend staande "Limonade Gazeuse, met bronwater vervaardigd, De Molenbron Limbricht". Na de oorlog wist de schoonzoon van Pierre, Zef van Cleef, de fabriek te vergroten en te moderniseren. Eind jaren zeventig kreeg men te maken met concurrentie van grote drankconcerns; dit was een van de oorzaken dat de fabriek ophield te bestaan.

Het pand had in vroegere tijden een grote uitstraling met zijn twee topvleugels met vlechtwerk, verbonden door een terug liggende vleugel. De linker topgevel heeft sierankers, een steen met een zonnewijzer en het jaartal 1799. Kenmerkend voor het gebouw zijn de ramen en deuren met hardstenen omlijsting. Links in de tuin stond vroeger een theekeopeltje. Later werd het pand wit geschilderd. Het is behouden gebleven omdat er appartementen/studio's in gerealiseerd konden worden.

OUDE/NIEUWE KERK*(IN DE CAMP 1 BROEKSITTARD)*

Zoals vele dorpen groeide ook Broeksittard in de eerste helft van de 20e eeuw flink. Nog altijd waren de meeste inwoners Rooms-Katholiek, dus het kleine, deels nog Romaanse kerkje werd te klein. Anders dan in Limbricht, waar het kerkje (deels door geluk) behouden bleef, lag dat in Broeksittard niet voor de hand, daar het op enkele centimeters afstand van de nieuwe kerk en de nieuwe pastorie lag, zoals de foto laat zien. Theoretisch had men er bijvoorbeeld een patronaat van kunnen maken en had het inmiddels weer als een goed passende jas als kerk hergebruikt kunnen worden! Maar in dat geval had men twee rijksmonumenten gehad om te herbestemmen, want ook de nieuwe kerk van Jos Wiolders is immers rijksmonument. Hoe jammer ook, het kleine kerkje is begrijpelijkerwijs verdwenen. Wat de latere bestemming van de (nu veel te grote) kerk zal zijn is nog in de nevelen van de toekomst gehuld...

VAKWERKWONINGEN*(TUDDERENDERWEG 145 SITTARD)*

Bij de inventarisatie van de potentiële gemeentelijke monumenten had men dit huisje letterlijk en figuurlijk over het hoofd (of liever: het dak) gezien. Vanaf de straat was namelijk nauwelijks zichtbaar dat hier een gaaf voorbeeld van een landarbeidershuisje was blijven staan, tegen de verwachting van de vroegere bewoners in. Zoals veel agrarische nederzettingen in onze regio bestond Stadbroek in de 18e eeuw uit enkele wat grotere hoeves en een aantal huisjes voor landarbeiders. Deze huisjes waren opgetrokken uit goedkope materialen en kenden daardoor geen lange levensduur. Bij onderzoek naar de ouderdom van het toegepaste hout bleek bijvoorbeeld dat geen duur eikenhout was gebruikt, maar hout uit de directe omgeving zoals beuken, grenen en zelfs grove den. Waarom nu juist dit huisje toch de tand des tijds had doorstaan, zal altijd een raadsel blijven. Maar raadsel of niet, we kunnen nu blij zijn dat een van de laatste getuigen van de agrarische geschiedenis van Stadbroek door de inzet van de Stichting Jacob Kritzraedt bewaard is gebleven. Zij heeft ervoor gezorgd dat dit vakwerkhuisje gerestaureerd is en dat het, door er twee woningen in te realiseren, een nieuwe, eigentijdse bestemming heeft gekregen.

URNENHOF VOORHEEN PAROCHIEKERK H. BERNADETTE*(BAANDERT 21 SITTARD)*

De parochie in de Baandert is opgericht in 1957 en werd vernoemd naar de H. Bernadette. Een jaar later werd een noodkerk in gebruik genomen en werd begonnen met de bouw van de H. Bernadettekerk naar het ontwerp van Jozef Fanchamps. De bouwpastoor was Jos Linssen. Deze zaalkerk werd met Pasen op 14 april 1968 feestelijk in gebruik genomen. Door het teruglopend aantal kerkbezoekers en het samenvoegen van parochies werd in 2010 de H. Bernadettekerk aan de eredienst onttrokken en heeft het gebouw een nieuwe bestemming gekregen. Momenteel is er een rouwcentrum en een urnenhof in ondergebracht. Het behoud van het gebouw inclusief de monumentale glas-in-loodramen en de kunstwand van Libert Ramaekers is daarmee voor de toekomst gegarandeerd.

SCHWIENSWEI

(NABIJ DE SPORTCENTRUMLAAN SITTARD)

In Oost-Sittard ligt aan de rand van natuurgebied 'de Schwienswei' sinds een vijftigtal jaren een zwembad, 'De Nieuwe Hateboer' genoemd. Het ligt aan de Sportcentrumlaan, genoemd naar de inmiddels afgebroken gebouwen met de ooit toekomstbestendig geachte naam: Euregionaal Sport- en Congrescentrum. Er zijn plannen met het terrein. Enkele honderden huisjes moeten economische ontwikkeling aan natuurontwikkeling paren. Maar zoals op diverse 'verwaarloosde' locaties in ons land nieuwe natuur ontstond, die bij nader inzien van groot belang bleek, is dat ook hier aan het gebeuren. In een gebied waar een Romeinse weg doorheen loopt, waar Romeinse en Middeleeuwse vondsten zijn te verwachten én een enorm grachtenstelsel uit waarschijnlijk de 5e tot 12e eeuw ligt, zal zeer voorzichtig gehandeld moeten worden om hier naast economische ook herstel én ontwikkeling van natuur- en cultuurwaarden te realiseren.

ABSHOVEN

(ABSHOVEN 35 MUNSTERGELEEN)

In Abshoven bevond zich mogelijk in de twaalfde eeuw al een hoeve van de abdij van Sint-Vaast in Atrecht. Vanaf het midden van de dertiende eeuw kwam het complex in bezit van de cisterciënzerabdij van Val-Dieu, waaraan nog de ruïne van het herenhuis uit 1716 herinnert. Vanaf de Franse Tijd gingen de gebouwen over aan particuliere bezitters, tot in 1901-1904 uit Frankrijk gevluchte zusters Dienaresen van het Hart van Jezus ze aankochten. Bij de oude gebouwen werd een nieuw klooster met kapel gebouwd door architect Johannes Kayser. Na het vertrek van de zusters in 1990 dreigde leegstand en na een ernstige brand in 1995 afbraak. Door de inzet van de Vereniging Heemkunde zonder Grenzen, de Stichting Jacob Kritzraedt en de Bond Heemschut werd de afbraak van het nieuwe gedeelte voorkomen. In het klooster kwam spoedig een kantoorfunctie voor de Perfact Group en de kapel kreeg een horeca-bestemming. De oude carréhoeve moest wel wijken voor nieuwe woonbebouwing met behoud van het oude volume. Het herenhuis wacht op restauratie en herstel van de oude glorie...

PATER KAREL*(PATER KARELWEG 1 MUNSTERGELEEN)*

De heilige Pater Karel werd er geboren en groeide er op, heilig werd hij in Ierland. Maar sinds de jaren dertig van de 20e eeuw is er een devotieplek, klein begonnen, in de jaren vijftig uitgegroeid tot een complex met kapel, museum, jeugdherberg en terras. Daarna is het in de jaren zeventig weer gekrompen, tot Pater Karel in 1988 zalig en vervolgens in 2007 heilig werd verklaard. Sinds die tijd is de plek door de passionisten, waartoe hij behoorde, weer omarmd en uitgebreid, gerestaureerd en deels integer aangevuld met moderne voorzieningen. 'Pater Karel' ontvangt er in een idyllische omgeving, in bijzondere gebouwen, deels van vakwerk, deels splinternieuw maar passend in het geheel, mensen die rust of diepgang zoeken. Daartoe zijn er tuinen met religieuze of kunstzinnige meerwaarde, waarin men naar hart en ziel gelaafd kan worden. Een bijzondere plek, waar duurzaamheid in alle opzichten aanwezig is.

CORIO GLANA

(GELEENBEEKDAL TUSSEN MIDDENWEG EN AGRICOLA STRAAT SITTARD)

Zoals alweer enige tientallen jaren geleden Landschapspark De Graven werd ontwikkeld om natuur in onze regio met elkaar beter te verbinden, wordt sinds een aantal jaren ook gekeken naar het (weer) beter laten werken van de waterstromen in Zuid Limburg, mede door de klimaatverandering. Ook aan de Geleenbeek wordt al meerdere jaren gewerkt onder de naam Corio Glana, vanaf het punt waar de Geleenbeek ontspringt in Benzenrade (Heerlen) tot en met Sittard.

De laatste paar jaar zagen we vooral activiteit rond Munstergeleen, waar de beek weer mooi meandert (in een nieuwe bedding weliswaar, men heeft niet de historische bedding gekozen) en tussen de Middenweg en Agricolastraat. Het rijksmonumentale stadspark in Sittard is na 100 jaar ook weer klaar voor de toekomst. Restauratie, renovatie, natuurontwikkeling, toeristische kansen en waterbeheer gaan hier mooi samen.

OPHOVENERMOLEN

(MOLENWEG 56 SITTARD)

De Ophovenermolen is gelegen “op” de Geleenbeek, vlak vóór de “Sjteine Sjlöes” (= Stenen Sluis) waar de Molenbeek wordt afgetakt, richting de stad, en de beek zelf verder stroomt als “Cötelbeek” of “Kötelbeek” (= Kleine Beek). Om de stadsgrachten van stromend water te voorzien en de watermolens in de stad draaiende te houden, werd het meeste water van de Geleenbeek door de Molenbeek geleid en bleef er maar weinig over voor de eigenlijke beek. Daardoor “keutelde” (= kabbelde) het water maar wat. Mogelijk lag ter plaatse van de huidige Ophovenermolen eind 13e eeuw al een watermolen op de Geleenbeek. De oudste vermelding van de Ophovenermolen is waarschijnlijk al uit 1348, maar blijkt in elk geval uit een akte van 10 juni 1406 waarin sprake is van een huis, hof, beemd en molen, gelegen in Ophoven.

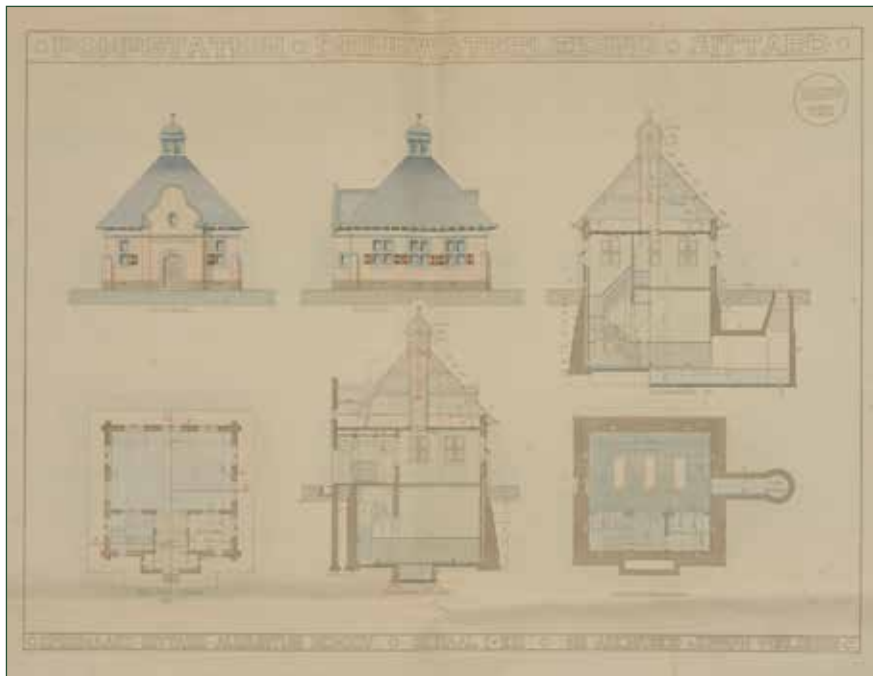
Het aanleggen en het exploiteren van een molen was trouwens een “heerlijk recht” van de landsheer. In de Franse Tijd zijn alle heerlijke rechten opgeheven maar dankzij een overgangswet uit 1829 zijn de rechten van de watermolens blijven bestaan, dit in tegenstelling tot het windrecht van de windmolens. Voor de beheerders van de waterstroom zijn de zakelijke rechten van de molen uiteraard een belemmering, reden waarom met name waterschappen vaak pogingen doen die rechten af te kopen. Dit is bij de Ophovenermolen ook meermaals getracht maar tot en met de huidige eigenaresse van de molen, de Stichting Jacob Kritzraedt, zijn die “avances” steeds afgewezen. Vanaf 2003 is de molen als waterkrachtcentrale in gebruik en is zij 24 uur per dag in bedrijf. Daarbij wordt een continu vermogen van 19 kW aan elektriciteit geleverd, genoeg voor circa 30 huishoudens.

POMPSTATION

(EUROPABOULEVARD 4 SITTARD)

In 1915 gaf de Waterleiding Maatschappij Limburg de Sittardse architect Jos. Wielders de opdracht een pomphuisje te bouwen. Het was bedoeld als pompstation en waterbron voor de gemeentelijke waterleiding in Sittard. In 1938 werd het uitgebreid met een beluchttingsruimte en een overloop- en waterreservoir. Dit ontwerp was van G. Cuypers van de gemeentewerken Sittard. Momenteel wordt het gebouw gebruikt door Bureau Aangepaste Technologie B.V. (BAT). Dit bedrijf is gespecialiseerd in waterbouw. Zij heeft er een constructiewerkplaats, een E-afdeling en een stromingslab. Werken met de natuur is het adagium. Het pompstation is een beschermd rijksmonument. In dit pand is ook de Verloskundigenpraktijk Sittard gevestigd. De bovenste afbeelding toont de bestektekening van Wielders uit 1914.

BISSCHOPPELIJK COLLEGE

(PARKLAAN 4 SITTARD)

Zo'n 120 jaar geleden werd het Bisschoppelijk College gebouwd als middelbare school voor jonge mensen van heinde en verre, nu is het een toonaangevend hotel in de Hilton-familie en komen er van heinde en verre opnieuw mensen, maar dan om te logeren. Dat gebeurde overigens vroeger deels óók, want op de school woonden vele 'internen', kinderen die van elders kwamen en alleen in de vakanties naar huis gingen. Het oude Bisschoppelijk College heeft een machtige gevel, waarachter een deel van de opmars van de Duitsers in de Tweede Wereldoorlog werd geregistreerd en later Amerikanen hun 'restcenter' hadden. Het heeft al vele bestemmingen gehad na zijn zeventigjarige hoofdtaak als HBS, HAVO, Atheneum en Gymnasium. Als hotel, met veel behouden elementen waaraan haar geschiedenis is af te lezen, is het in een wereld die steeds globaler wordt hopelijk een in vele opzichten duurzaam pand.

CASA MIA*(PARKLAAN 3 SITTARD)*

Dit kasteelachtige woonhuis met kantelen hoorde bij het pand Voorstad 2. Vroeger stroomde de Geleenbeek langs het pand en was het bereikbaar via een brug. De brug en het ijzeren hekwerk verdwenen na overkluizing van de beek in 1966. Ook de koetspoort verdween en werd een raam, en rechts werd een deur gemaakt. Boven de voormalige poort zijn twee wapens te zien, links het wapen van de familie Rutten en rechts dat van de familie Janssen.

Casa Mia werd door wijnhandelaar Nic Rutten rond 1903 in zijn tuin gebouwd als koetshuis. Rutten en zijn tweede vrouw, Henriëtte Janssen, hielden nogal van romantisch aandoende architectuur. Zodoende werden de tuin en het woonhuis op de Voorstad verfraaid met een middeleeuws lijkende toren, torentjes en een poort, een verwijzing naar de oude middeleeuwse stadspoort die nabij gelegen heeft. Na de dood van Rutten vertrok de weduwe in 1917 en hertrouwde in 1920 met graaf Jerome Rochechouart de la Rochejaquelein. Casa Mia bleef wel een pied-à-terre. Toen Prins Hendrik in 1927 naar Sittard kwam voor de uitreiking van het vaandel aan de Roode Kruis-afdeling werd hij ontvangen in het woonhuis op de Voorstad en Casa Mia, waar speciaal een Turkse rooksalon ingericht was.

In 1938 vond er een grote verbouwing plaats naar ontwerp van stadsarchitect Jos Wielders, zodat het kasteeltje opgesplitst kon worden in een woongedeelte en een zakelijk gedeelte. Hierdoor kon het losgekoppeld worden van het pand op de Voorstad. Tot op heden is het steeds bewoond geweest en tegenwoordig is er een herbestemming in de vorm van Bed & Breakfast.

Casa Mia wordt wel het kleinste kasteeltje van Nederland genoemd.

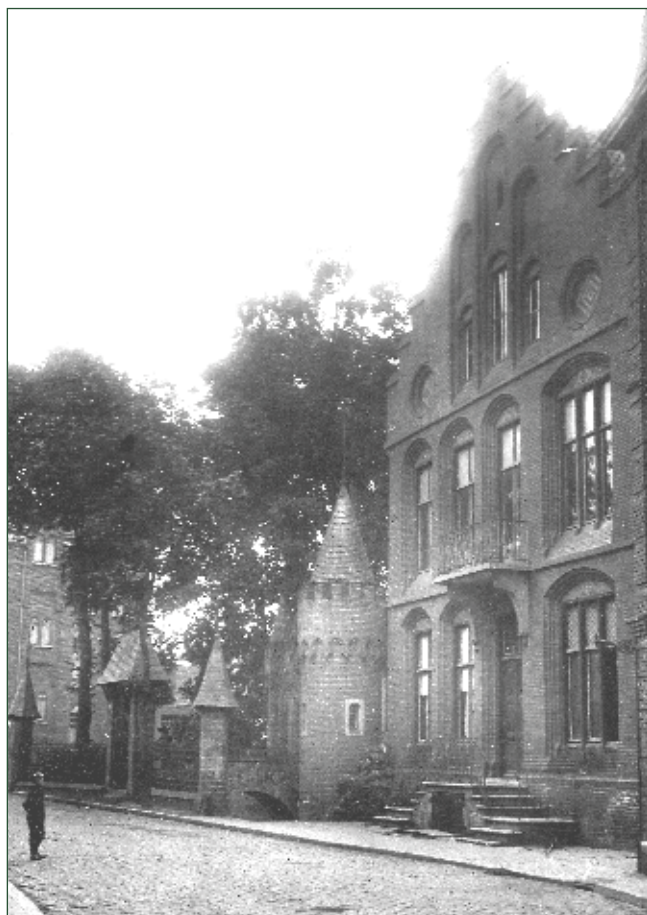

PAND RUTTEN / KLEIKAMP*(VOORSTAD 2 SITTARD)*

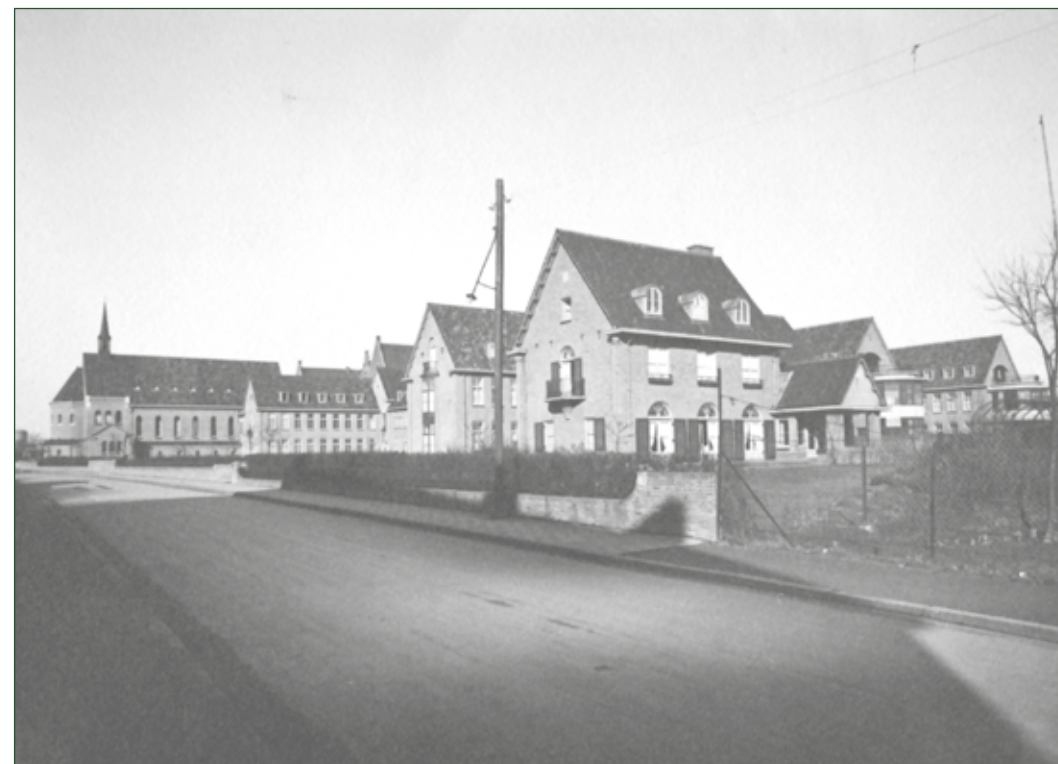
Dit fraaie statige pand werd circa 1903 gebouwd door wijnhandelaar Nic Rutten. Het woonhuis, gebouwd op oudere lagerkelders, wordt bekroond door een trapgevel. Opvallend zijn het siermetselwerk en de geglazuurde dorpel- en profielstenen. Links bevindt zich een serre met houten kolommen en glas-in-lood bovenlichten. Om zijn pand en de tuin meer aanzien te geven, liet Rutten het verfraaien met middeleeuws lijkende torentjes, een toegangspoort (die een herinnering moest zijn aan de oude middeleeuwse stadspoort die hier nabij gelegen heeft) en een grote toren links van het huis. In de tuin werd toen ook het 'kasteeltje' Casa Mia gebouwd. Dit deed aanvankelijk dienst als koetshuis en vanaf 1905 als garage. Rutten behoorde tot de eersten in Sittard die een automobiel hadden aangeschaft.

Nadat hij overleden was en zijn weduwe enkele jaren daarna verhuisde, werd het pand in 1917 als woonhuis gehuurd door mr. dr. Henri van Groenendael. Deze was Tweede kamerlid, maakte zich sterk voor de bruinkoolontginning en was pleitbezorger voor een stuk van Limburg bij België. Casa Mia werd toen zijn kantoor.

In 1929 werd het pand op de Voorstad gekocht door Bernard Kleikamp, die er een winkel in kachels en haarden en een ijzerhandel in vestigde. De ijzerhandel is lange tijd een begrip geweest in de regio. Een tiental jaren geleden dreigde het pand gesloopt te worden voor appartementen, maar gelukkig kon het gered worden en kreeg het een nieuwe bestemming: Brasserie Leven.

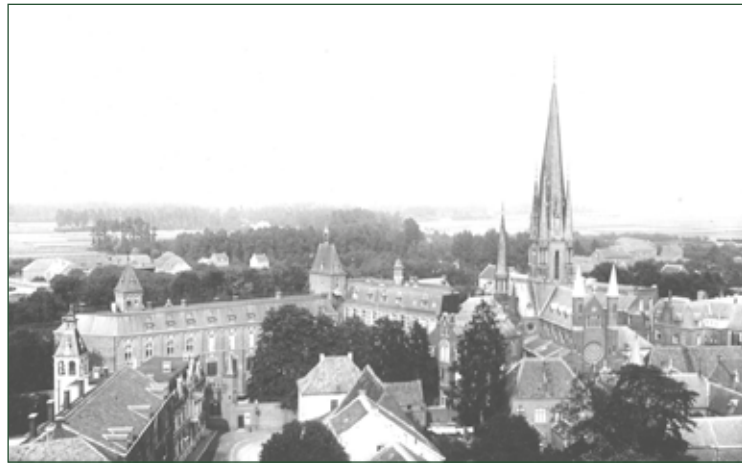
FRANS KLOOSTER/ZIEKENHUISLOCATIE*(HOEK HEINSEWEG EN WALRAMSTRAAT SITTARD)*

Niet alles dat uit China komt, gaat snel, zo is gebleken. Waar in het prille begin van de 20e eeuw door gevluchte Franse zusters een hospitaal werd gesticht, groeide dit pand uit tot een fors ziekenhuis in de 100 jaar erna. Nadat het nieuwe 'ziekenhuis van de 21e eeuw' tussen Sittard en Geleen werd gebouwd kwam het terrein vrij, op enkele monumentale delen na. Na een aantal jaren leegstand kwam als 'reddende engel' een Chinese zakenman uit de stad Maoming, met welke stad Sittard-Geleen zelfs vriendschapsbanden meende te moeten aanknopen. Hij wilde er een hotel, confuciusinstituut, gezondheids- en cultuurcentrum vestigen. De zakenman kon echter de financiering niet rondkrijgen. Nu is het afwachten of de nieuwe eigenaar, Mulleners, daar wel in slaagt.

HOTEL MERICI*(OUDE MARKT 5-7 SITTARD)*

Dit hotel, in 2012 in het oude Ursulinenklooster aan de Oude Markt begonnen nadat de panden in het 'Kloosterkwartier' jaren hadden leeggestaan, is na een faillissement in 2017 doorgestart en uitgebreid. Nu is het een loot aan de tak van de 'Black Label hotels' en strekt zich ook uit over het monumentale pand in 'Tudorstijl' aan de Cour Solanus waar in de 19e eeuw jezuïeten en later franciscanen woonden, werkten en lesgaven. Het Kloosterkwartier, dat feitelijk loopt vanaf de Kapittelkerk van St.-Petrus met haar kapittelhuizen aan het Kloosterplein tot en met de Michielskerk en voormalig Dominicanenklooster, is hiermee een parel rijker. Deze glanst nog meer omdat men ook oog heeft voor de omgeving. Een bewijs hiervoor is de mooi aangelegde tuin aan de Cour Solanus.

V&D*(MARKT 1 SITTARD)*

Sic transit Gloria Mundi, oftewel Zo vergaat de Glorie van de Wereld, woorden die bij uitstek geschikt zijn voor deze locatie. Waar rond 1875 eindelijk (na 200 jaar!) weer een stadhuis voor Sittard verrees, werd dit (inmiddels wel vervallen) gebouw in de jaren zestig van de twintigste eeuw achteloos verkocht om plaats te maken voor 'de nieuwe tijd' in de vorm van een kolos van een warenhuis. Het had nog erger kunnen zijn, want eigenlijk moest de hele wand van de markt aan die zijde in deze vorm gegoten worden, letterlijk, want het is met name beton. Inmiddels zijn we enkele gemeentelijke besluiten en inspraakrondes (en een vergeefse eerste ontwerp-fase) verder. Waarschijnlijk zal er een 'Huis van de stad' komen.

DEN TEMPEL

(GRUIZENSTRAAT 27 SITTARD)

Als men vanaf de Markt langs de Hema de Gruizenstraat in loopt, ziet men meteen de grote poort van de voormalige stadsboerderij Den Tempel. In 1652 werd dit herenhuis in zogenaamde Maaslandse stijl gebouwd. Het maakte deel uit van een grote stadsboerderij (rechts van de poort lagen de stallen en het erf) met een watermolen (aanvankelijk een olie-en looimolen, later een graanmolen) en met links naast het woonhuis nog een brouwerij. In de jaren zestig van de vorige eeuw werd het gesloopt om het winkelcentrum Den Tempel te kunnen ontwikkelen. Aan de zijkant is de fraaie renaissance-gevel gelukkig bewaard gebleven.

Waar de benaming "Den Tempel" vandaan komt, is niet duidelijk.

Nadat het complex gedeeltelijk gesloopt was, kreeg het een nieuwe bestemming: het werd het onderkomen van het Stadsmuseum Den Tempel. In de jaren negentig verhuisde het museum en dreigde er weer leegstand. Gelukkig bleef het pand bewaard omdat het een horecafunctie kreeg. Recentelijk is er een bureau voor interieur-ontwerp gevestigd.

COLOFON

De uitgave Duurzaam Erfgoed verscheen ter gelegenheid van de Nationale Open Monumentendag op 10 en 11 september 2022 in de Monumentenreeks van de Stichting Monografieën in het Land van Sittard. ISBN 9789072115317.

De uitgave is mogelijk door financiële steun van de gemeente Sittard-Geleen.

Opdrachtgever is de werkgroep Open Monumentendag Sittard-Geleen van de Federatie Historie Sittard-Geleen-Born. Leden van deze werkgroep zijn in het jaar 2021-2022: Peer Boselie, Kitty Jansen-Rompen, Guus Janssen (secretaris), Jolanda Janssen-Daniëls, Hub Kitzen, Sven Kools, Nina Vogels, Frank van Goethem (voorzitter).

Teksten:

Tekstverzorging: Peer Boselie, Frank van Goethem, Ad Hoogenboom, Kitty Jansen-Rompen, Guus Janssen, Jolanda Janssen-Daniëls, Hub Kitzen, Koos Snijders, Peter Vossen en Ton Wolters.

Afbeeldingen:

De afbeeldingen zijn afkomstig van Beeldbank voor Cultureel Erfgoed, dwe beeldbank van Archief De Domijnen/EHC, collectie Math. Vleeshouwers, collectie Van Cleef-Nelissen, Rob Lormans, Hans Nohlmans, Max Oset, Nina Vogels, Pierre Vossen en de tekstschrijvers.

Eindredactie en drukbegeleiding:

Nina Vogels, Guus Janssen en Jolanda Janssen-Daniëls.

Omslagontwerp, lay-out en druk:

Drukkerij Pasklaar Sittard

EERDERE UITGAVEN COMITÉ OPEN MONUMENTENDAG SITTARD-GELEEN:

- 2001 Monumenten van het Wonen
- 2002 Monumenten van Handel
- 2003 Landelijke bouwkunst in Sittard-Geleen
- 2004 Verdediging door de eeuwen heen
- 2005 Aspecten van religieus leven
- 2006 Monumenten van feest
- 2007 Monumenten van de twintigste eeuw
- 2008 Sporen
- 2009 Op de kaart (setje oude ansichtkaarten en bijbehorend boekje)
- 2010 De smaak van de negentiende eeuw (jaarkalender)
- 2011 Herbestemmingen
- 2012 Groen van Toen
- 2013 Macht & pracht
- 2014 "Op reis" in Sittard-Geleen-Born
- 2015 Kunst & Ambacht
- 2016 Iconen & symbolen
- 2017 Boeren, burgers en buitenlui
- 2018 In Europa
- 2019 Plekken van plezier
- 2020 Leermon(nu)menten
- 2021 Welkom in historische kernen

 Visit **Zuid·Limburg**

Open
MONUMENTENDAG

BankGiroLoterij
WIN MEER, BELEEF MEER

 Gemeente
Sittard-Geleen
Born